

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 499/2018

13.06.2018. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Биљане Драгојевић, председника већа, Весне Субић, Миломира Николића, Слађане Накић Момировић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., чији су заједнички пуномоћници адвокати Мирјана Симоновић и Драган Симоновић, обоје из ..., против тужене Републике Србије – Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Београд, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Лесковцу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Вишег суда у Лесковцу Гж 3264/17 од 09.11.2017. године, у седници одржаној 13.06.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Вишег суда у Лесковцу Гж 3264/17 од 09.11.2017. године као изузетно дозвољеној.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Вишег суда у Лесковцу Гж 3264/17 од 09.11.2017. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П 3716/16 од 24.04.2017. године, усвојен је тужбени захтев и обавезана је тужена да тужиоцима због доцње у исплати породичне инвалиднине за период од 01.09.2013. године до 31.01.2016. године исплати законску затезну камату на новчане износе одређене по месецима почев од првог дана у нареденом месецу па до дана исплате, како је то означено у изреци (1). Тужена је обавезана да тужиоцима на име трошкова поступка плати износ од 24.050,00 динара (2).

Пресудом Вишег суда у Лесковцу Гж 3264/17 од 09.11.2017. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиоцима због доцње у исплати породичне инвалиднине за период 01.09.2013. до 31.05.2016. године исплати законску затезну камату на појединачно означене месечне износе почев од првог дана у нареденом месецу за период на који се односи исплата до дана исплате у истом месецу (1). Обавезани

су тужиоци да туженој солидарно накнаде трошкове поступка у износу од 12.000,00 динара (2).

Против правноснажне другостепене пресуде тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због погрешне примене материјалног права. Предложили су да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној у смислу члана 404. ЗПП, ради уједначавања судске праксе, указивањем на различито пресуђење у другостепеним одлукама Вишег суда у Лесковцу и Вишег суда у Краљеву у истој чињеничној и правној ситуацији.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 49/13-УС, 73/14-УС и 55/14), прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и када је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). Према одредби става 2. истог законског члана о дозвољености и основаности посебне ревизије Врховни касациони суд одлучује у већу од пет судија.

Врховни касациони суд оцењује да су испуњени услови за одлучивање о ревизији тужилаца као изузетно дозвољеној у смислу члана 404. ЗПП, јер постоји потреба за тумачењем права у вези са питањем доспелости породичне инвалиднине тужилаца и доцње у њеној исплати по одредбама Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца („Сл. лист СРЈ“, бр.24/98, 29/98, 25/2000 и „Сл. гласник РС“, бр.101/2005, 111/2009), као и потреба за уједначавањем судске праксе у споровима насталим поводом ових спорних питања у битно истој чињеничној и правној ситуацији. Зато је и одлучено као у ставу првом изреке ове пресуде.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је закључио да ревизија тужилаца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка које би могле бити основан ревизијски разлог у смислу члана 407. став 1. тач.2. и 3. ЗПП.

Тужиоци у овој парници потражују накнаду штете у виду законске затезне камате на месечне износе породичне инвалиднине која им је исплаћена у периоду од 01.09.2013. године до 31.01.2016. године. Главни захтев тужбе представља захтев за исплату законске затезне камате на сваки појединчани исплаћени износ месечне породичне инвалиднине у утуженом периоду почев од првог дана у наредном месецу до дана када је у истом месецу исплата извршена за претходни период. Решење спорног питања правног основа постављеног тужбеног захтева налази се у одговору на питање доспелости потраживања тужилаца по основу породичне инвалиднине и постојања доцње тужене у плаћању доспелих износа

породичне инвалиднине тужиоцима у спорном периоду, а у вези са тим у тумачењу одредбе члана 71. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца, као меродавног прописа.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Одељења за друштвене делатности Општине Лесковац од 27.10.1998. године, тужиоцима као родитељима палог борца признато је право на породичну инвалиднину у одређеном месечном износу. Тужена је у складу са донетим решењем вршила исплату породичне инвалиднине тужиоцима у спорном периоду у одређеним месечним износима у наредном месецу за претходни месец и то од 19. до 23. у том месецу.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев за тражену накнаду штете због доцње тужене у исплати породичне инвалиднине тужиоцима за период од 01.09.2013. до 31.01.2016. године досуђивањем законске затезне камате на месечне износе доспеле породичне инвалиднине почев од првог дана у наредном месецу до дана када је у истом месецу исплата извршена за претходни месец. Оваква одлука првостепеног суда заснована је на схватању да је у смислу члана 71. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца у вези са одредбама чл.186. и 277. Закона о облигационим односима потраживање породичне инвалиднине тужилаца доспело од момента када је требало да им исплата буде извршена, што значи 01. у наредном месецу за претходни месец, од када је наступила и доцња тужене због кашњења у исплати. За исти моменат првостепени суд је везао и доспелост тражене накнаде штете у виду законске затезне камате обрачунате од првог дана доспелости односно доцње па до исплате дуговане новчане обавезе.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев у целини. Оценио је да тужена није била у доцњи у погледу исплате доспеле месечне обавезе породичне инвалиднине тужиоцима јер је исплата извршена сваког месеца најкасније до 25. у месецу за претходни месец, у складу са обавезом из члана 71. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца.

Неосновано се посебном ревизијом тужилаца побија правноснажна другостепена пресуда због погрешног тумачења и примене материјалног права у вези са питањем доспелости и доцње у исплати породичне инвалиднине.

Одредбом члана 71. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца („Службени лист СРЈ“, бр.24/98, 29/98, 25/2000 и „Службени гласник РС“, бр.101/2005, 111/2009), прописано је да се лична, породична и увећана породична инвалиднина, додатак за негу и помоћ, ортопедски додатак и накнада за време незапослености исплаћују по истеку месеца за који се врши исплата.

Одредбом члана 28. истог закона је прописано да се лична, породична и увећана породична инвалиднина, додатак за негу и помоћ и ортопедски додатак одређују у месечним износима (став 1) а основ за одређивање месечних износа примања из става 1. овог члана је износ просечне нето зараде у Савезној Републици Југославији из претходног месеца, увећан за 80% (став 2).

Методологија обрачуна просечне зараде у Републици Србији врши се на основу календара објављивања резултата званичне статистике који утврђује Републички завод за статистику, у складу са одредбама Закона о званичној статистици („Службени гласник РС“, бр.104/2009).

Према календару Републичког завода за статистику рок за прибављање, обраду и објављивање података о просечној месечној заради у Републици у спорном периоду био је до краја текућег месеца за претходни месец.

По схватању Врховног касационог суда другостепени суд је правилно тумачио и применио наведене законске одредбе приликом пресуђења у овој парници. Правилна је оцена тог суда да тужена није била у доцњи у погледу исплате породичне инвалиднине тужиоцима у спорном периоду јер је своју доспелу новчану обавезу извршила на начин и у року прописаном законом. Законска одредница да се породична инвалиднина исплаћује по истеку месеца за који се врши исплата (члан 71. Закона) има значење да ова новчана обавеза тужене доспева наредног месеца за претходни месец, те да исплата извршена до истека текућег месеца за претходни месец представља благовремено испуњење доспеле обавезе. Тужена није била у могућности да тужиоцима исплати месечну породичну инвалиднину првог дана у наредном месецу за претходни месец с обзиром да се висина те обавезе утврђује на основу просечне нето зараде у Републици Србији из претходног месеца, увећане за 80%, у смислу члана 28. став 2. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца. Без података о просечној нето заради у претходном месецу тужена није ни могла да обрачуна висину накнаде која је требало да буде исплаћена тужиоцима, будући да је морала да сачека званичан извештај Републичког завода за статистику о висини просечне месечне нето зараде у Републици Србији. Пошто се овај податак објављивао до краја месеца за претходни месец из утврђеног чињеничног стања произлази да је тужена по објављивању података о просечној месечној заради вршила исплату породичне инвалиднине тужиоцима у току текућег месеца за претходни месец, у складу са одредбом члана 71. наведеног закона.

Висина новчаног давања тужене у виду породичне инвалиднине је одредива на начин прописан одредбом члана 28. став 2. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца. Ова новчана обавеза према одредби члана 71. тог закона доспева и исплаћује се по истеку месеца за који се врши исплата. Начин на који је формулисан временски рок у којем се ова доспела новчана обавеза тужене мора измирити указује да се доспелост и почетак доцње у извршењу те обавезе не поклапају. При томе је доспела породична инвалиднина за месец за који се врши исплата (претходни) платива на дан када се према званичним статистичким подацима утврди њена висина (члан 28. став 2. Закона). Рок за исплату је једино везан за крај односно истек месеца у којем се врши исплата породичне инвалиднине за претходни месец. Свака исплата извршена у тако одређеном року је благовремена и искључује доцњу дужника.

Како тужена није била у доцњи са исплатом доспеле новчане обавезе у виду породичне инвалиднине тужиоцима не припада право на тражену законску затезну камату за период од 01. па до 19. односно 23. дана у текућем месецу у

којем се врши исплата породичне инвалиднине за претходни месец. У том смислу не постоји основ потраживања накнаде штете истакнутог овом парницом, те је побијаном пресудом правилно одлучено одбијањем тужбеног захтева.

Будући да не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, нити разлози на које ревизијски суд пази по службеној дужности, Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Председник већа - судија
Биљана Драгојевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић